

บทความวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับคุณภาพชีวิต ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี* Factors Related to Quality of life of nursing student at Boromarajonani College of Nursing, Ratchaburi

พิชญาวีร์ สิ้นสวัสดิ์ ปร.ด. (Pitchawee Sinsawad, Ph.D)**

เบญจวรรณ พิพทาร์ด ปร.ด (Benjawan Pittard, Ph.D)**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาพยาบาลหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 1- 4 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 226 คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีอาศัยความน่าจะเป็นแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาล และส่วนที่ 3 แบบสอบถามคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาล ผ่านการหาคุณภาพเครื่องมือด้วยการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านและหาค่าความเที่ยงด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีค่าเท่ากับ 0.87 และ 0.92 ตามลำดับ การรวบรวมข้อมูลดำเนินการเดือนสิงหาคม พ.ศ.2555 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment Correlation)

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี มากที่สุดคือ ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง ($\bar{X} = 4.47$, $SD = .36$) ด้านที่ส่งผลต่ำสุดคือ ด้านลักษณะทางกายภาพทางการเรียน ($\bar{X} = 3.58$,

* ทุนวิจัยวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี

** อาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี

SD = .45) ส่วนคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X}$ = 3.79, SD = .34) ด้านที่มีค่าสูงสุดคือ ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ($\bar{X}$ = 4.30, SD = .63) ด้านที่มีค่าต่ำสุดคือ ด้านที่อยู่อาศัย ($\bar{X}$ = 3.29, SD = .51) และปัจจัยด้านพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน ด้านลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ด้านเจตคติต่อการเรียน ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง ด้านการปรับตัวของนักศึกษาและด้านลักษณะทางกายภาพทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (r = .65, r = .58, r = .53, r = .49, r = .47, r = .37, r = .37 และ r = .28 ตามลำดับ)

คำสำคัญ: ปัจจัยคัดสรร คุณภาพชีวิต นักศึกษาพยาบาล

Abstract

This descriptive research focused on studying the selected factors related to quality of life in nursing students, Boromarajonani College of Nursing, Ratchaburi. The 226 subjects were recruited from every year-class students of the Bachelor Degree in Nursing Science, the academic year, 2012 by stratified random sampling. The research instruments consisted of 3 parts those were the questionnaire of ; 1) personal data, 2) the factors affecting quality of life and 3) the quality of life in nursing students. These instruments were tested for content validity by 5 experts, while Cronbach's Alpha Coefficiency approached for reliability were 0.87 and 0.92 respectively. The data were collected on August, 2012 and then analyzed for means, standard deviations and Pearson's product moment correlation.

The study findings revealed that the selected factors affecting the students' quality of life at the most was the aspect of relationship between students and parents ($\bar{X}$ =4.47, SD= .36), whereas physical condition of learning was found as the least ($\bar{X}$ =3.58, SD= .45). Moreover, the overall quality of life in the students was at good level ($\bar{X}$ =3.79, SD= .34). As for each aspect, interpersonal relationship was

leveled as the highest ($\bar{X} = 4.30$, $SD = .63$), while the aspect of residence was the least ($\bar{X} = 3.29$, $SD = .51$). Furthermore, the factors on didactic behavior, the relationship between students and friends, learning future-oriented, the relationship between students and instructors, learning attitude, the relationship between students and parents, student adaptability and physical condition of learning were statistically significantly related with the students' quality of life ($r = .65$, $r = .58$, $r = .53$, $r = .49$, $r = .47$, $r = .37$, $r = .37$, $r = .28$ respectively).

Keywords: selected factors, quality of life, nursing student

บทนำ

การศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนมีคุณภาพซึ่งในการศึกษาที่ดึ้นนอกเหนือจากการสร้างคน ให้มีสติปัญญาและเป็นคนดีแล้วยังต้องสร้างให้คนมีความสุขด้วย เพราะเมื่อคนได้เรียนรู้อย่างมีความสุขแล้วจะทำให้คนเรียนรู้ที่จะดำรงชีวิตอย่างมีความสุข โดยคิดถึงประโยชน์ของสังคมและประเทศชาติมากกว่าประโยชน์ส่วนตน เป็นคนที่มีความสุขในการที่จะช่วยเหลือผู้อื่น เป็นคนที่มีความสุขในการที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เป็นคนที่มีความสุขที่จะทำงานและสำคัญที่สุดคือเป็นคนที่มีความสุขที่จะทำประโยชน์ให้กับประเทศชาติและสืบต่อสิ่งที่เป็นความดีและความสุขนี้ไปถึงลูกหลานของเขาเหล่านั้นต่อ ๆ ไป อันเป็นไปตามเจตนารมณ์และความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 มีหลักการและความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ

การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพสามารถตอบสนอง ต่อความต้องการกำลังคนในการพัฒนาประเทศ และการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้สอดคล้องกับระบบ มาตรฐานวิชาชีพและการประกันคุณภาพ มีการพัฒนา กำลังคนอย่างกว้างขวางไม่มีข้อจำกัด ครอบคลุมประชากรทุกเพศ ทุกวัย ทุกระดับ เป็นระบบเปิดสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต มีคุณภาพ สนองตอบเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2553 ที่ประสงค์จะให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2553) ซึ่งการพัฒนาคนเพื่อไปพัฒนาประเทศชาติให้อยู่รอดและได้เปรียบในการแข่งขันถือเป็นภารกิจของทุกภาคส่วนของสังคม สิ่งสำคัญของการพัฒนาคนคือ การศึกษา

เนื่องจากการลงทุนรูปแบบหนึ่งที่ทำให้คนมีคุณภาพมากขึ้น จากที่กล่าวมาชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาคนเป็นบทบาทหน้าที่ของทุกภาคส่วนโดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพให้กับประชาชนในชาติ

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี ในฐานะเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงเกณฑ์มาตรฐานในการจัดการเรียนการสอนตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐาน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งให้ความสำคัญทั้งคุณภาพการจัดการเรียนการสอน คุณธรรม จริยธรรมและที่สำคัญคุณภาพชีวิตของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ชีวิตสังคม ชีวิตการเรียนที่อยู่อาศัย ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และบริการที่ได้รับจากทางวิทยาลัย แต่จากผลการวิจัยของจิราภรณ์ อนุชา และพิสมัย อาณัญจวนิชย์ (2553) ที่ศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการบริการที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษา ปีการศึกษา 2552 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการบริการที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.76$, $SD = .88$) ซึ่งเมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่าทุกด้านมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้อ ด้านกายภาพที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการให้คำปรึกษาด้านข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา และด้านการจัดโครงการเพื่อพัฒนาประสบการณ์ทางวิชาชีพ และจากการศึกษาเอกสารและ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตและคุณภาพชีวิตของนักศึกษาของกฤษฎณา กมลนัย (2550) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) คือ ค่านิยมของนักศึกษาสัมพันธ์ภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัว สัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียนและค่าใช้จ่ายต่อเดือน และชมพูนุช ทิริโกกุล (2550) ที่ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนิสิตมากที่สุดคือ ความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตกับผู้ปกครอง สรุปได้ว่าการที่นักศึกษาจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้นั้นขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยที่สนองตอบความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ และขณะเดียวกันก็ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาด้วย แต่ถ้าหากเราสามารถทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาได้ก็จะสามารถหาแนวทางแก้ไขได้อย่างมีประสิทธิภาพนำมาซึ่งคุณภาพชีวิตที่ดีของนักศึกษา

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี โดยนำแนวคิดคุณภาพชีวิตของแฮนเดอร์ชอทท์ไรท์ และแฮนเดอร์สัน (Hendershott, Wright and

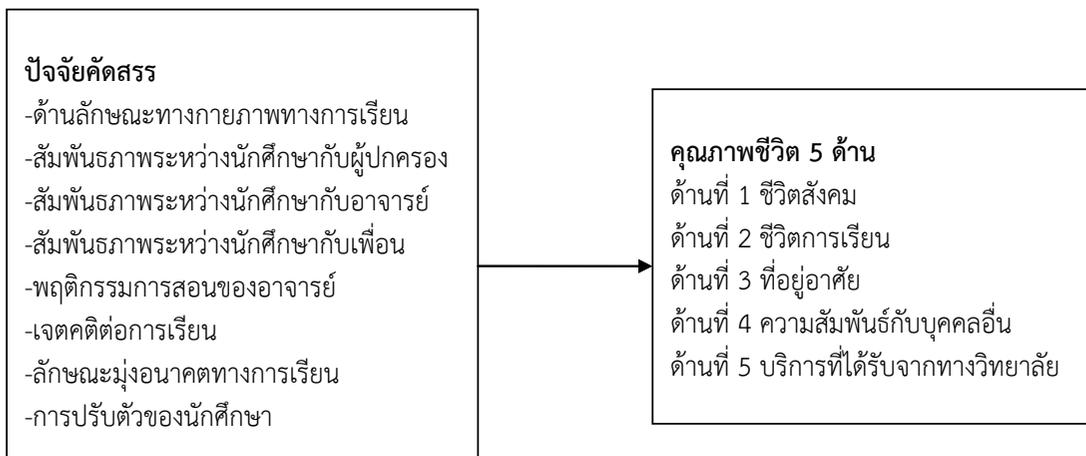
Henderson, 1992) มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งผลการวิจัยนี้จะใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง คุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาล ให้สอดคล้อง และสนองตามความต้องการของนักศึกษาเพื่อให้ นักศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคมและสติปัญญา ส่งผลให้นักศึกษามีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสามารถ

ในด้านการเรียน เพื่อให้สำเร็จการศึกษาออกไป รับใช้สังคมได้อย่างมีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี ราชบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพทางการเรียน ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ด้านพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ด้านเจตคติต่อการเรียน ด้านลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน ด้านการปรับตัวของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาพยาบาลหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 1-4 ที่ศึกษาในปีการศึกษา 2555 รวมทั้งสิ้น 526 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละชั้นภูมิ (Proportion allocation) คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของ เครจซี่และมอร์แกน (อ้างใน ธีรวิทย์ เอกะกุล, 2550) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 226 คน

สถาบัน	จำนวนนักศึกษา (คน)				
	ปี 1	ปี 2	ปี 3	ปี 4	รวม
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี	199	97	109	121	526 คน
กลุ่มตัวอย่าง	85	42	47	52	226 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา ค่าใช้จ่ายต่อเดือน รายได้ของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี จำนวน 77 ข้อ ประกอบด้วย 8 ด้าน คือ ด้านลักษณะทางกายภาพทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ เจตคติต่อการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียนและการปรับตัวของนักศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี ใช้รอบคุณภาพชีวิตตามแนวคิดของแฮนเดอร์ซอท์ ไรท์และแฮนเดอร์สัน (Hendershott, Wright and Henderson, 1992) ประกอบด้วย 5 ด้าน จำนวน 56 ข้อ คือ ด้านที่ 1

ชีวิตการเรียน ด้านที่ 2 ชีวิตสังคม ด้านที่ 3 ที่อยู่อาศัย ด้านที่ 4 ความสัมพันธ์กับบุคคล และด้านที่ 5 บริการที่ได้รับจากทางวิทยาลัย มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ได้เรียบเรียงแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านเป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ของข้อคำถามโดยพิจารณาว่าข้อคำถามสามารถวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะและครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการวัดหรือไม่ แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Objective Congruence: IOC) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 - 1.00 คัดเลือกไว้ ส่วนข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 พิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง ซึ่งค่า IOC ของข้อคำถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ มีค่าตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป

2. การหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มที่ทำการศึกษาโดยเป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี จักรีรัช จำนวน

30 คน ตรวจให้คะแนนแล้วนำมาหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ของครอนบาค ดังนี้

- แบบสอบถามคุณภาพชีวิต มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87

- แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

โครงการวิจัยและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมวิจัย ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนราชนบุรี รหัส BCNR 04/2555 ผู้วิจัยได้พิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างและป้องกันผลกระทบด้านจริยธรรมที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเข้าพบกลุ่มตัวอย่าง แนะนำตัว สร้างสัมพันธภาพ อธิบายวัตถุประสงค์ วิธีในการดำเนินวิจัย และระยะเวลาในการทำวิจัย พร้อมชี้แจงให้ทราบถึงสิทธิของกลุ่มตัวอย่าง และให้เซ็นยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย (Informed Consent Form) คำตอบหรือข้อมูลที่ได้ในการวิจัยนี้ถือเป็นความลับ และผลการวิจัยนำเสนอในภาพรวม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามระดับการวัดของข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับคุณภาพ

ชีวิตของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนราชนบุรี โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation)

ผลการวิจัย

ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนราชนบุรี มากที่สุดคือ ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง ($\bar{X} = 4.47$, $SD = .36$) ด้านที่ส่งผลต่ำสุดคือ ด้านลักษณะทางกายภาพทางการเรียน ($\bar{X} = 3.58$, $SD = .45$) ดังตารางที่ 1

คุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนราชนบุรี โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.79$, $SD = .34$) ด้านที่มีค่าสูงสุดคือ ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ($\bar{X} = 4.30$, $SD = .63$) ด้านที่มีค่าต่ำสุดคือ ด้านที่อยู่อาศัย ($\bar{X} = 3.29$, $SD = .51$) ดังตารางที่ 2

ปัจจัยคัดสรรทั้ง 8 ด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนราชนบุรี โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุดคือ ด้านพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ($r = .65$) รองลงมาคือ ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ($r = .58$) ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่ำที่สุดคือ ด้านลักษณะทางกายภาพทางการเรียน ($r = .28$) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี จำแนกเป็นรายด้านและโดยรวม (n =226)

ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต	$\bar{x}$	SD	แปลผล
ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง	4.47	.36	มาก
ด้านเจตคติต่อการเรียน	4.42	.44	มาก
ด้านพฤติกรรมการสอนของอาจารย์	4.24	.41	มาก
สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน	4.19	.47	มาก
ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์	4.13	.48	มาก
ด้านลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน	3.98	.66	มาก
ด้านการปรับตัวของนักศึกษา	3.76	.50	มาก
ด้านลักษณะทางกายภาพทางการเรียน	3.58	.45	มาก
รวม	4.10	.30	มาก

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี จำแนกเป็นรายด้านและโดยรวม (n =226)

คุณภาพชีวิต	$\bar{x}$	SD	แปลผล
ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น	4.30	.63	ดี
ด้านชีวิตการเรียน	3.90	.41	ดี
ด้านชีวิตสังคม	3.82	.44	ดี
ด้านบริการที่ได้รับจากวิทยาลัย	3.66	.45	ดี
ด้านที่อยู่อาศัย	3.29	.51	ดี
รวม	3.79	.34	ดี

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)
ปัจจัยด้านพฤติกรรมการสอนของอาจารย์	.65*
ปัจจัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน	.58*
ปัจจัยด้านลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน	.53*
ปัจจัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์	.49*
ปัจจัยด้านเจตคติต่อการเรียน	.47*
ปัจจัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง	.37*
ปัจจัยด้านการปรับตัวของนักศึกษา	.37*
ปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพทางการเรียน	.28*

*p < .05

อภิปรายผลการวิจัย

ปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพทางการเรียน ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน ด้านพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ด้านเจตคติต่อการเรียน ด้านลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน และด้านการปรับตัวของนักศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยสามารถอภิปราย ดังนี้

1. ปัจจัยด้านพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตโดยรวมของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานแสดงว่า นักศึกษาที่เรียนกับอาจารย์ที่มีพฤติกรรมการสอนที่ดีจะมีคุณภาพชีวิตโดยรวมดี แต่นักศึกษาที่เรียนกับอาจารย์ที่มีพฤติกรรมการสอนที่ไม่ดีจะมีคุณภาพชีวิตโดยรวมไม่ดี สามารถอธิบายได้ว่าพฤติกรรมการสอนของอาจารย์เป็นลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดหาหรือนำวิธีการต่าง ๆ มาใช้ในการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างสอดคล้องและเหมาะสม ได้แก่ การใช้เทคนิคการสอนและการใช้สื่อการสอนที่ส่งเสริมให้เกิดความสนใจและได้รับความรู้ การจัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ การสืบค้นข้อมูล การเสริมแรงที่เหมาะสมทั้งทางบวกและทางลบ การมีอารมณ์ที่ดี การสื่อสารถ่ายทอดความรู้ได้อย่าง

แม่นยำทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ ซึ่งผู้สอนต้องให้ความสำคัญในพฤติกรรมการเตรียมการสอน การดำเนินการสอนและการประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาให้นักศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สถาบันกำหนดไว้ในการผลิตบัณฑิต อันจะส่งผลให้นักศึกษามีคุณภาพชีวิตที่ดีระหว่างศึกษาเล่าเรียน สอดคล้องกับการศึกษาของปานจิตร สุกุมลย์ (2553) พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อคุณภาพชีวิตของนิสิต คือพฤติกรรมการสอนของอาจารย์

2. ปัจจัยด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตโดยรวมของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานแสดงว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับเพื่อนจะมีคุณภาพชีวิตโดยรวมดี แต่นักศึกษาที่มีสัมพันธ์ภาพที่ไม่ดีกับเพื่อนจะมีคุณภาพชีวิตโดยรวมไม่ดี สามารถอธิบายได้ว่า สัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกันเป็นพฤติกรรมที่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การให้กำลังใจ การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการร่วมมือกันในด้านวิชาการ ทั่วๆ ไป เป็นความผูกพันที่เกี่ยวข้องกันระหว่างบุคคลต่อบุคคล หรือบุคคลต่อกลุ่ม มีความรู้สึกที่ดีและแสดงออกต่อกันในทางที่ดีเป็นความเข้าใจซึ่งกันและกันทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งกลุ่มเพื่อนเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย สอดคล้องกับการศึกษาของปานจิตร สุกุมลย์ (2553) พบว่า ตัวแปรที่มี

อิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อคุณภาพชีวิตของนิสิต คือ สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน สอดคล้องกับ ฟลานาแกน (Flanagan, 1978) และเด็นแฮม (Denham, 1991) ที่กล่าวว่า การมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นหรือคนในสังคม เช่น บิดา มารดา คู่สมรส ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง มีการแบ่งปันทางด้านความคิด สิ่งที่น่าสนใจ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อคุณภาพชีวิต และสอดคล้องกับการศึกษาของ แฮดแดด (Haddad, 1986) พบว่า ความสัมพันธ์กับเพื่อนและครอบครัวเป็นตัวทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้ดีที่สุด

3. ปัจจัยด้านลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตโดยรวมของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานแสดงว่า นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียนมากจะมีคุณภาพชีวิตโดยรวมดี แต่นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียนน้อยจะมีคุณภาพชีวิตโดยรวมไม่ดี สามารถอธิบายได้ว่า ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียนเป็นความสามารถในการคาดการณ์อนาคตของนักศึกษา สามารถวางแผนปฏิบัติและดำเนินการตามแผนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในอนาคตได้ มีแนวทางแก้ไขปัญหาและสามารถตัดสินใจเลือกกระทำได้อย่างเหมาะสม ทั้งยังสามารถเผชิญปัญหาอุปสรรคและหาทางออกได้อย่างเหมาะสม มีความอดทน เพียรพยายามมานะบากบั่นเพื่อความสำเร็จในอนาคตส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีตามมา สอดคล้องกับการศึกษาของวูล์ฟ (Wolf, 1980) พบว่า การมีความคิด

ในเชิงบวกของนักเรียนจะทำให้เกิดการยอมรับต่อความล้มเหลวได้ดี เกิดความรับผิดชอบและความพยายามที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จส่งผลให้นักศึกษามีแรงจูงใจ ขยันเรียนมากขึ้น มีความรับผิดชอบในด้านการเรียนมากขึ้นส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นทำให้นักศึกษาเกิดความภาคภูมิใจในตนเองและมีความสุข และสอดคล้องกับการศึกษาของกฤษฎณา กมลนัย (2550) พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) คือ ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน

4. ปัจจัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตโดยรวมของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานแสดงว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับอาจารย์จะมีคุณภาพชีวิตโดยรวมดี แต่นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพที่ไม่ดีกับอาจารย์จะมีคุณภาพชีวิตโดยรวมไม่ดี สามารถอธิบายได้ว่าผู้สอนถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอนเพราะเป็นผู้ออกแบบและกำหนดการจัดการเรียนการสอนในแต่ละครั้งให้เป็นไปในทิศทางใดนั้นขึ้นกับผู้สอนเป็นหลัก และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับครูเป็นความสัมพันธ์ที่ครูให้ความสนิทสนมและเป็นกันเองกับนักศึกษา มีความเข้าใจจิตใจของนักศึกษามีการอบรมกล่อมเกลานิรันดร์ ความประพฤติของนักศึกษาและเอาใจใส่ให้นักศึกษาเป็นการปฏิบัติตนของนักศึกษาและอาจารย์และการปฏิบัติตนของอาจารย์ต่อนักศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียน

เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน สอดคล้องกับการศึกษาของกฤษณา กมลนัย (2550) พบว่า ปัจจัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษา และสามารถเป็นตัวแปรพยากรณ์คุณภาพชีวิตของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ปัจจัยด้านเจตคติต่อการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตโดยรวมของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานแสดงว่า นักศึกษาที่มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนจะมีคุณภาพชีวิตโดยรวมดี แต่นักศึกษาที่มีเจตคติไม่ดีต่อการเรียนจะมีคุณภาพชีวิตโดยรวมไม่ดี สามารถอธิบายได้ว่า การมีเจตคติต่อการเรียน เป็นพฤติกรรมที่มีต่อการเรียนของนักศึกษาซึ่งเป็นแนวโน้มในการแสดงความคิดเห็น ความเชื่อ ความรู้สึก ที่มีต่อการเรียนที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาหลังจากได้รับการเรียนรู้ หรือได้รับประสบการณ์ทั้งทางตรง และทางอ้อม แสดงพฤติกรรมออกมาทั้งด้านบวกและด้านลบ จึงส่งผลต่อคุณภาพชีวิต สอดคล้องกับการศึกษาของปานจิตร สุกุลมาลัย (2553) พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อคุณภาพชีวิตของนิสิตคือ เจตคติต่อการเรียน

6. ปัจจัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตโดยรวมของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานแสดงว่า

นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ปกครอง จะมีคุณภาพชีวิตโดยรวมดี แต่นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพที่ไม่ดีกับผู้ปกครองจะมีคุณภาพชีวิตโดยรวมไม่ดี สามารถอธิบายได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง เป็นการปฏิบัติตนของนักศึกษากับผู้ปกครองหรือบิดา มารดา และการปฏิบัติตนของผู้ปกครองหรือบิดา มารดา กับนักศึกษาที่แสดงออกในรูปแบบความรัก ความเข้าใจ นักศึกษาได้ใกล้ชิดกับผู้ปกครองและผู้ปกครองมีการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด คอยให้คำปรึกษาในเรื่องต่างๆ ทำให้นักศึกษามีความอบอุ่นในครอบครัว สามารถปรึกษาปัญหากับผู้ปกครองได้ตลอดเวลาจึงทำให้ไม่มีปัญหาในการดำเนินชีวิต และการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น สอดคล้องกับการศึกษาของชมพูนุช หิริโกกุล (2550) พบว่า ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตกับผู้ปกครอง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนิสิตมากที่สุด และรจนา คงคาลับ (2550) พบว่า สัมพันธภาพในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. ปัจจัยด้านการปรับตัวของนักศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตโดยรวมของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานแสดงว่า นักศึกษาที่มีการปรับตัวที่ดีจะมีคุณภาพชีวิตโดยรวมดี แต่นักศึกษาที่มีการปรับตัวที่ไม่ดีจะมีคุณภาพชีวิตโดยรวมไม่ดี สามารถอธิบายได้ว่าการปรับตัวของนักศึกษา เป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักศึกษาให้บรรลุความต้องการและป้องกันตนเองจากความคับข้องใจ

และการแสวงหาสิ่งที่จะตอบสนองความต้องการของตนเองทั้งทางร่างกายและจิตใจเพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้น ๆ ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพชีวิต สอดคล้องกับการศึกษาของ ปาณจิตร สุกุลมาลย์ (2553) พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อคุณภาพชีวิตของนิสิตคือการปรับตัวของนักศึกษา และสอดคล้องกับ วินิทร นวลละออง (2555) พบว่า การปรับตัวเข้ากับเพื่อนใหม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตโดยรวม

8. ปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตโดยรวมของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานแสดงว่า นักศึกษาที่อยู่ในลักษณะทางกายภาพทางการเรียนที่ดีจะมีคุณภาพชีวิตโดยรวมดี แต่นักศึกษาที่อยู่ในลักษณะทางกายภาพทางการเรียนที่ไม่ดี จะมีคุณภาพชีวิตโดยรวมไม่ดี สามารถอธิบายได้ว่า ลักษณะห้องเรียนที่มีบรรยากาศทางกายภาพทางการเรียนที่เหมาะสมเป็นลักษณะทางกายภาพทางการเรียนที่ดี ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการตั้งใจเรียน มีความกระตือรือร้นและมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนทำให้การเรียนรู้ของผู้เรียนมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลโอกาสการศึกษาให้ประสบความสำเร็จจะมีมากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของธนิตา ชีร์ตัน (2555) พบว่า สภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยด้านการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิต

ข้อเสนอแนะ

การนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษา มีทั้งหมด 8 ด้านคือ ด้านพฤติกรรม การสอนของอาจารย์ ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน เพื่อน ด้านลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ด้านเจตคติต่อการเรียน ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง ด้านการปรับตัวของนักศึกษา และด้านลักษณะทางกายภาพทางการเรียน ดังนั้นวิทยาลัย อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ปกครองของนักศึกษา และตัวนักศึกษาเอง ควรนำผลการวิจัยเป็นแนวทางนำไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอน การแก้ปัญหาทางการเรียน การแนะแนวและให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาเมื่อมีปัญหาด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน อาจารย์ และผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณภาพชีวิตที่ดี ดังนี้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของนักศึกษา มากที่สุด เป็นอันดับแรกคือ ด้านพฤติกรรม การสอนของอาจารย์ ดังนั้นผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน ควรให้ความสำคัญเรื่องรูปแบบหรือวิธีการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ รวมทั้งรักษา ระดับคุณภาพพฤติกรรม การสอนของอาจารย์ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างเหมาะสม ให้ดีตลอดไป

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาเป็นอันดับที่สองคือ ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน เพื่อน ดังนั้นวิทยาลัยควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกันให้คงอยู่ เกิดความรักใคร่ผูกพัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จะทำให้นักศึกษารู้สึกว่าได้รับการยอมรับจากเพื่อนและบุคคลที่ใกล้ชิด

การทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่นๆ ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ
2. ควรศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาล
3. ควรวิจัยเชิงทดลองเพื่อพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกันโดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ทางจิตวิทยา เช่น กลุ่มสัมพันธ์ สุนทรียสนทนา การปรับพฤติกรรม เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณา กมลนัย. (2550). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)* สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดหนองคาย.
- จิราภรณ์ อนุชาและพิสมัย อาณัญจวนิชย์. (2553). *ความพึงพอใจต่อการจัดบริการที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษา ปีการศึกษา 2552 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี*. สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข.
- ชมพูนุช หิริโกกุล. (2550). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธีรวิทย์ เอกะกุล. (2550). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: วิทยาออฟเซทการพิมพ์.
- ธนิดา ชีร์ตัน. (2554). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- ปานจิตร สุกุมาลย์. (2553). *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- รจนา คงคาลัย. (2550). *ปัจจัยส่วนบุคคลและสัมพันธภาพในครอบครัวกับคุณภาพชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วินิตรา นวลละออง. (2555). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 1*. *วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย*. 57(2): 225-234. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553, (2553, 22 กรกฎาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่ม 127. ตอนที่ 45ก, หน้า 1.
- Denham, M.J. (1991). *Care of the Long Stay Elderly Patient*. 2nd ed. London: Chapman and Hall.
- Flanagan, John. (1978). A Research Approach to Improving Our Quality of Life. *American Psychologist*. Vol.31: 138-147.
- Haddad, A.S. (1986). Quality of life of Jordanian College Students, *Dissertation Abstracts International*. 47(6): 2025-A.
- Hendershott, A.B., Wright, S.P. & Henderson, D. (1992). Quality of life correlates for university Students. *National Association of Student Personnel Administrators Journal*. 30(1): 11-19.
- Wolf, F.M. (1980). Quality of School life, Achievement Responsibility and Creative Thinking in Children, *Dissertation Abstracts International*. 41(8): 3500-A.